

SAMANLIKTA KAYBOLAN İĞNEYİ DIŞARIDA ARAYAN ANLAYIŞLA NEREYE?

Önce başlığı daha belirgin hale getirelim:

Malum, Nasrettin Hoca samanlıkta kaybettiği iğnesini dışarıda ararken bunu görenler sormuş:

-Hoca bu ne iş?

Cevap vermiş Hoca; "Yahu iğneyi o karanlık samanlıkta nasıl bulayım, tabii ki aydınlık yerde arayacağım!".

Olay bir çelişkiyi anlatmak için hoca'nın sırtına yüklenmiş tabii...

Yoksa "hoca" olanın yapacağı bir iş değil.

Ama gel gelelim bizde iş tam da bundan ileri gidemiyor:

Bunların hepsi "sonuç".

Oysa bize gereken bu sonucu yaratan "nedenler" üzerinde durmak, düşünmek.

-Vay efendim neden gençler "ev genci" oldu?

-Vay efendim neden asgari ücretler yoksulluk sınırının altında?

-Vay efendim neden emekliye bu kadar az para?

-Vay efendim neden geçinemiyoruz?

-Hele şu domates fiyatları!

Falan filan...

Aç en keskin TV'yi,

Aç en muhalif gazeteyi,

Dinle en keskin politikacıyı hatta sendikacıyı...

Yahu bunların hepsi de yanlış bir makro ekonomi politikasının matematik "sonuc"uysa biz niye hala bunun bir ekonomik politika yanlışı ya da bilerek saptırılan bir ekonomik politika olduğundan yola çıkıp "peki neden biz hala bunlar için feryat figan edip, zaman kaybedip boşuna oyalanıyoruz?"

diye işin “çözüm”ünü doğru yerde aramıyoruz?

*

1. Bir kere bir memleket ekonomisi kazanamıyorsa o ekonominin bileşenleri olan kurum ve kişilerin de kazanma şansı yoktur. 2025'in TÜİK tarafından yayınlanan son 11 aylık verisine göre Türkiye 329,9 milyar Dolarlık ithalata karşılık 247,3 milyar dolarlık ihracatla ve bu tükenmiş haliyle şu zamanda dahi 82,6 milyar dolar dış ticaret açığı vermiş yani ceplerden bir bu kadar para çıkmış.

İsteyen buna Aralık rakamını da tahmin edip bu dehşete eklesin.

Böyle bir durumda öyle ya da böyle bir başkasının payını çalarak kişisel olarak zenginleşenler dışında kimsenin “kazandım” deme şansı var mı?

Yok tabii.

2.Bu korkunç tablonun temelinde siyasetin üretimle büyümek yerine üretmeden tüketip tribünlere oynamak gibi bir yaklaşımı yatıyor.

Bu yaklaşımla sağlıklı bir ekonomik stratejiye sahip olmak mümkün mü?

-Sat sav, borç harç bulduğun dövizle haksız bir tüketim ortamı yarat, gittiği kadar gitsin, deniz bittiği zaman zaten sen sağ ben selamet!

Ekonominin en temel kuralıdır: Talebi ithalatla karşılasan, örneğin et lazımsa al sana Arjantin'in sığırları deyip dışarıdan alırsan, içerideki hayvan üretimini katledersin. Oysa her şeye rağmen bir süre dışarıdan almayacaksın, bir süre özveri göstereceksin ki o ihtiyaçlar baştan fiyatları yükseltse de yetiştiriciyi heveslendirsin ve daha fazla hayvan yetiştirsin, sen ithalata gidince köylü hayvanını mezbahaya göndermesin.

Bu gün “ne lazımsa ithal ederiz” şeklindeki günü kurtarma politikaları maalesef içeride üretimi yukarı doğru itip zorlayacak olan arz/talep dengelerini rafa kaldırmaktadır.

3.Bu politikalar, makro dengeleri anlamadan ya da ihmal ederek

yürütülen bu olumsuz politikalar ne yazık ki ekonomiyi bir daha kolay kolay geri dönülemeyecek biçimde şirazesinden çıkarmaktadır. Çünkü:

-Üretmeyen ekonomiler hem siyasetteki hem piyasa dengesini tutturabilmek için aradaki açığı ithalatla karşılamak zorundadır.

Peki üretmediği için ihracattan döviz kazanamayan bir ekonominin tek çaresi, yapacağı ithalat için ya kaçta mal olursa olsun borçlanmak ya da milli servetleri ve sonrasında geleceği peşkeş çekmek değil midir?

Hadi bunu geçici birkaç sıkıntı için yaptınız diyelim...

Bunu sürekli hale getirmek geleceği uçuruma itmek değil midir? Bir sonraki nesli katletmek değil midir? Büyüyen her borçlanma önce faiz yükünün artması sonra faizden de acısı olan siyasi taviz değil midir?

4. Siyasetin ekonomiyi yönlendirmede en önemli araçlarından biri "vergi politikası"dır. Ama siz sırf hesapsız harcamalarla, kayırmalarla patlayan bütçe açıklarını "vergicilik" adı altında "para toplayıcılık" olarak görür ve nereden ne kaparsam kardır anlayışıyla davranırsanız bu politika -daha doğrusu bu politikasızlık- sizi bu önemli araçtan yararlanamaz hatta zararınıza çalışır hale getirmez mi?

Siz zaten güç bela hatta çoğu yatırımcı için "namus belası" giden üretimde o üretimin en temel girdilerinden biri olan işçilik üzerinden ağır vergi ve sigorta primleri toplar, dolayısıyla üretim maliyetini en başta kendi elinizle arttırırsanız bu ülkede üretim, yatırım, istihdam, refah olabilir mi?

5. Sonra bütün bunlar ortadayken samanlıkta kaybolan iğneyi kapının dışında arama benzeri bir biçimde asgari ücretten emekli maaşına, kiralardan piyasa fiyatlarına kadar bütün sıkıntılıları dönüp dönüp bu sıkıntılardan şikayet ederek ama hepsinin yukarıda belirttiğimiz temel nedenine isyan etmeden çözüme ulaşmak mümkün mü?

-Asgari ücret çok düşük demeyin, bu düşüklük hangi politikaların sonucudur diye sorun.

-İşsizlik çok yüksek demeyin, işsizliğe yol açan üretimsizliği, yanlış ekonomi politikalarını tartışın.

-Pazar fiyatlarına kızmayın, yüksek fiyatların asıl nedeni olan üretimsizliği ithalatla kapatmaya çalışan politikasızlığa tepki gösterin

-Geçinemiyoruz demeyin, sizi geçinemeyecek bir ekonomik yapıya sürükleyen politikasızlara karşı çıkın, yapamıyorsanız bırakın “geçindirebilecek olanı seçeceğiz” onlar yönetsin deyin.

Yani özetle; sonucu değil sebebi arayıp tartışın.

İğneniz samanlıkta kaybolmuşsa gidin samanlığı aydınlatın ki bulabilesiniz. Dışarıda aramak olsa olsa boş durmayıp “bak arıyoruz” demekten, oyalamaktan ya da oyalanmaktan daha başka bir şey olabilir mi?

Bu durum, altındaki deliği giderek büyüyen bir gemide o deliği bulup kapatmak yerine, teknenin dışını boyayıp “harika görünüyoruz” demeye benzemez mi?

Daha Azını Gör